

**UCHWAŁA NR LI/325/2022
RADY MIEJSKIEJ W DOBRYM MIEŚCIE**

z dnia 17 lutego 2022 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Dobre Miasto na lata 2022-2024.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jedn. Dz.U. 2021 poz. 1372, z późn. zm.) art. 176 ust. 1 oraz art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jedn. Dz.U z 2020, poz. 821, z późn.zm.) **Rada Miejska w Dobrym Mieście uchwala, co następuje:**

§ 1.

Uchwala się Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Dobre Miasto na lata 2022-2024 w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Dobrego Miasta.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Miejskiej

Ryszard Łańko

**PROGRAM
WSPIERANIA RODZINY W GMINIE DOBRE MIASTO
NA LATA 2022 - 2024**

DOBRE MIASTO, 2022

Spis treści:

I Wprowadzenie.....	3
II Regulacje prawne.....	6
III Diagnoza sytuacji rodzin w Gminie Dobre Miasto.....	7
IV Zasoby wewnętrzne i zewnętrzne Gminy	16
V Wizja Programu i jego cele operacyjne.....	20
VI Finansowanie działań	27
VII Monitoring Programu.....	27
VIII Podsumowanie.....	27

I. WPROWADZENIE

Jednym z zadań postawionych przed lokalnym samorządem jest stworzenie oraz funkcjonowanie systemu opieki nad dzieckiem i rodziną. Jest to niezwykle istotne i trudne zadanie, ponieważ działania na rzecz rodziny powinny być systemowe, co oznacza, że powinny być podejmowane nie tylko wobec pojedynczych osób, ale wobec całej rodziny, a także - patrząc szerzej - także wobec społeczności lokalnej, ponieważ wspierając rodzinę przyczyniamy się nie tylko do jej rozwoju, ale i wzmacniania więzi w całej społeczności.

To rodzina będąc tą najmniejszą i najważniejszą komórką społeczną dostarcza społeczeństwu nowych członków i najpełniej kształtuje człowieka, przez co decyduje o jakości członków społeczeństwa. Rodzina jako naturalne środowisko wychowawcze oddziałuje na osobowość każdego człowieka najsilniej i najdłużej, w sposób świadomy lub nieświadomy kształtuje jego wizję społeczeństwa, wyznawane wartości, sposób późniejszego funkcjonowania oraz umiejętności społeczne. Podstawowe funkcją rodziny to: opiekuńczo-zabezpieczająca, socjalizacyjna, ekonomiczna, wychowawcza, kulturalna. Ze względu na pełnienie tych funkcji można wyróżnić dwie kategorie rodzin: rodziny funkcjonalne i dysfunkcjonalne. Do elementarnych przyczyn występowania współczesnych problemów w rodzinie, powodujących dysfunkcję w rodzinie, można zaliczyć pogorszenie się sytuacji ekonomicznej, głównie w związku z bezrobociem oraz znacznym wzrostem kosztów utrzymania oraz życia lub/i nieumiejętność gospodarowania budżetem domowym, uzależnienie i współuzależnienie, przemoc w rodzinie. Wymienione elementy w dużej mierze wpływają destrukcyjnie na rozwój rodziny, a w konsekwencji na rozwój dzieci w rodzinie. Ponadto, można zaobserwować zwiększenie się liczby rodzin niepełnych, związków nieformalnych czy rodzin zrekonstruowanych, ale także wzrost liczby rozwodów i rodzin przeżywających kryzys.

Współczesna rodzina boryka się z wieloma problemami, co z kolei może mieć negatywny wpływ na zapewnienie dzieciom prawidłowej opieki i wychowania. Zatem, w przypadku doświadczania przez rodzinę trudności, które powodują dysfunkcje odpowiednie instytucje i służby zobligowane do wspierania rodziny, zobowiązane są do podjęcia na jej rzecz określonych działań.

Nie bez znaczenia na funkcjonowanie rodzin ma wpływ sytuacja epidemiologiczna spowodowana COVID – 19. W Polsce pierwszy przypadek COVID-19 oficjalnie zarejestrowano 4 marca 2020 r., 12 marca zostały zamknięte szkoły, a 20 marca ogłoszono w Polsce stan epidemii. W ciągu kilkunastu dni rzeczywistość polskich rodzin wywróciła się do góry nogami, a wpływ na to miały między innymi następujące czynniki:

1) Zmiana trybu edukacji stacjonarnej na zdalną, co wymusiło na dzieciach i ich opiekunach nie tylko przystosowanie warunków domowych do wymogów zajęć szkolnych, ale także błyskawiczną naukę tego, jak korzystać z wielu różnych programów i narzędzi. Brak spójności w sposobie, w jaki prowadzona była edukacja skutkowało koniecznością ogromnego zaangażowania rodziców – jest to efekt między innymi tego, że nauczyciele testowali różne narzędzia i platformy, nie dysponując jeszcze jednym spójnym systemem do prowadzenia zajęć online. Z upływem czasu osiągnięto spójność technologiczną – większość zajęć na

uczelniach i w szkołach prowadzonych jest poprzez platformę Microsoft Teams, która nie tylko pozwala prowadzić interaktywne zajęcia w czasie rzeczywistym, ale także realizować testy, egzaminy, gromadzić w jednym miejscu materiały i komunikować się na bieżąco z uczniami.

2) Zmiana trybu pracy osób dorosłych na system zdalny

W marcu 2020r. nastąpiła ogromna zmiana – już od 8 marca 2020 r. pracodawcy mogli swoim pracownikom wręcz narzucić model pracy zdalnej, z czego błyskawicznie skorzystała część zakładów pracy oraz znaczna część instytucji publicznych. Postawiło to rodziców i opiekunów dzieci w niezwykle trudnym położeniu.

3) Ograniczenie kontaktu z rodziną

Podwyższone ryzyko w przebiegu COVID – 19 dla osób starszych owocowało w wielu rodzinach decyzją o ograniczeniu kontaktów z dziadkami, ciociami i wujkami, którzy przed pandemią w naturalny sposób wspierali swoje dzieci i krewnych w wychowywaniu następnych pokoleń, niekiedy prowadząc całe gospodarstwa domowe swoich bliskich. W tym samym czasie rodzice przejęli znaczną część obowiązków nauczycieli, wychowawców i rówieśników swoich dzieci – warto przypomnieć, że okresowo w trakcie pandemii wprowadzane są obostrzenia zakazujące swobodnego przemieszczania się osób małoletnich bez towarzystwa opiekunów prawnych. Przeciętny rodzic pracujący między 8 a 10 godzinami dziennie nie mógł zatem skorzystać w świetle przepisów z możliwości zabaw podwórkowych, umożliwienia starszym dzieciom wyjścia na spacer w godzinach swojej pracy czy samodzielnej wyprawy na zajęcia dodatkowe, czy sportowe, do których dostęp także został na wskutek regulacji prawnych ograniczony. Domy wypełniły się znudzonymi i pełnymi energii dziećmi, które domagały się uwagi i zaangażowania swoich rodziców, którzy poza brakiem możliwości korzystania z dobrodziejstw edukacji realizowanej w szkole, stanęli wobec konieczności równoległego zrealizowania celów zawodowych i własnej adaptacji do całkowicie odmienionej rzeczywistości.

Ponadto rodziny doznawały traumatycznych doświadczeń śmierci i chorób bliskich.

4) Konieczność przeformułowania modelu funkcjonowania w rodzinach pracowników służb medycznych, pracowników pomocy społecznej, w których pojawiło się podwyższone ryzyko transmisji wirusa ze środowiska zawodowego do rodzinnego.

Lekarze, pielęgniarki oraz inne osoby, mające codzienny kontakt z osobami zakażonymi koronawirusem stanęły wobec konieczności zadania sobie fundamentalnych pytań o ryzyko, jakie wykonywana praca niesie dla ich najbliższego otoczenia. Część pracowników zdecydowała się na dobrowolną izolację od swoich rodzin, korzystając na przykład z mieszkań służbowych lub wynajętych ze środków prywatnych lokali. Dla ich partnerów oznaczało to okresowe przejście wszystkich obowiązków rodzinnych, a dla dzieci konieczność mało zrozumiałego rozdzielenia się z rodzicem. Osobom, które mieszkają w domach towarzyszył natomiast nieustanny stres – nie tylko w pracy, ale także w środowisku domowym.

5) Na wskutek zatrzymania wielu branż – wzajemnie ze sobą powiązanych, wiele osób straciło pracę lub doświadczyło przymusowej przerwy w wykonywaniu aktywności zawodowej, co znacząco odbiło się na sytuacji ekonomicznej wielu rodzin. Olbrzymim

stresem dla wielu jest utrata stabilności ekonomicznej, zwłaszcza, iż wiele polskich rodzin od poziomu biedy i czasem bezdomności dzieli zaledwie kilka wypłat.

6) Pandemia koronawirusa ograniczyła także osobom dostęp do świadczeń opieki zdrowotnej, w tym terapii i psychoterapii. Dotkliwie odczuły to zwłaszcza osoby o obniżonej kondycji psychofizycznej.

Utrzymujący się czas pandemii jest wyzwaniem dla wszystkich, a zwłaszcza dla służb pracujących z rodziną. Będzie on skutkował wieloma konsekwencjami i wyzwaniami dla systemu opieki społecznej. Priorytetowymi obszarami – zwłaszcza w obecnej rzeczywistości pandemicznej - powinno być wspieranie rodzin w zapobieganiu eskalacji psychopatologii, rozwoju uzależnień oraz przemocy domowej oraz zapobieganie wykluczeniu grup zagrożonych na rynku pracy.

„Program Wspierania Rodziny w Gminie Dobre Miasto na lata 2022 – 2024” jest kontynuacją programów wspierania rodziny realizowanych w Gminie Dobre Miasto od 2013r. Podstawowym założeniem Programu jest utworzenie spójnego systemu wsparcia dzieci i rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, w celu przywrócenia im zdolności do wypełniania tych funkcji, poprzez pracę z rodziną oraz zapewnienie pomocy w opiece i wychowaniu dzieci. Realizowane w ramach programu zadania koncentrować będą się nie tylko na dziecku, ale na całej rodzinie, również w sytuacjach, gdy dziecko umieszczone zostanie poza rodziną biologiczną, w celu odzyskania przez nią funkcji opiekuńczych.

Program powstał w oparciu o diagnozę problemów rodzin z terenu gminy Dobre Miasto, przeżywających trudności opiekuńcze i wychowawcze. Diagnoza opracowana była m.in. na podstawie danych statystycznych pochodzących ze źródeł: sprawozdań rocznych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dobrym Mieście (system POMOST sprawozdania roczne MRPiPS, CAS - WRiSPZ), rocznych sprawozdań dot. przemocy i problematyki uzależnień na terenie Gminy Dobre Miasto, danych statystycznych pochodzących ze strony BIP Urzędu Miejskiego w Dobrym Mieście.

Prezentowany Program Wspierania Rodziny jest propozycją możliwych do zrealizowania zadań w zakresie opieki nad dziećmi oraz rodziną w gminie Dobre Miasto.

II. REGULACJE PRAWNE

Zapisy „Programu Wspierania Rodziny w Gminie Dobre Miasto na lata 2022-2024” są spójne z :

1. Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej
2. Ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 821 z późn. zm.)
3. Ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 2268 z późn. zm.)
4. Ustawą z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2020 r. poz. 1329 z późn. zm.)
5. Ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021 poz. 1249)
6. Ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2020 poz. 2050 z późn. zm.)
7. Ustawą z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1119)
8. Ustawą z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 1359 z późn. zm.)
9. Ustawą z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (t.j. Dz. U. z 2018 r., poz. 969)
10. Ustawą z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (t.j. Dz. U. z 2021, poz. 75 z późn. zm.)
11. Ustawą z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci (t.j. Dz. U. z 2019 r., poz. 2407)
12. Ustawą z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 111 z późn. zm.)
13. Ustawą z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 877 z późn. zm.)
14. Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry Start” (Dz. U. 2018 r. poz. 1061)

III. DIAGNOZA SYTUACJI RODZIN W GMINIE DOBRE MIASTO – WYBRANE ELEMENTY.

Gminę Dobre Miasto na koniec 2021 r. zamieszkiwało 15 063 osób. Z roku na rok maleje liczba mieszkańców, co spowodowane jest prawdopodobnie emigracją zarobkową oraz ujemnym przyrostem naturalnym. Na przestrzeni lat 2019 – 2021 utrzymuje się wysoki poziom zgonów w stosunku do poziomu urodzeń. Znacząco spadła liczba zawieranych związków małżeńskich, natomiast na wysokim poziomie utrzymuje się liczba rozwodów.

Tab. 1. Statystyka ludności w Gminie Dobre Miasto w latach 2019 – 2021

	2019	2020	2021
Liczba mieszkańców ogółem	15 506	15 251	15 063
Liczba mieszkańców w mieście	9814	9574	9386
Liczba mieszkańców na wsi	5692	5677	5677
Liczba urodzeń	134	134	120
Liczba zgonów	169	161	197
Liczba zawartych związków małżeńskich	202	122	*
Liczba rozwodów	94	24	*

Źródło: Dane uzyskane z Urzędu Miejskiego w Dobrym Mieście

*brak danych z Urzędu Miejskiego na dzień 17.01.2022r

Kreowaniem polityki społecznej oraz realizacją zadań z zakresu pomocy społecznej na terenie Gminy Dobre Miasto zajmuje się głównie Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Dobrym Mieście. Ośrodek od lat jest inicjatorem różnorodnych działań o charakterze pomocowym, aktywizującym jak też integrującym różne środowiska na rzecz grup i osób znajdujących się w kryzysie. Tabela niżej prezentuje typy rodzin objętych pomocą społeczną, w tym w rozbiciu na rodziny z ilością dzieci oraz rodziny niepełne. Wynika z niej, że w poszczególnych latach dość wysoki procent rodzin wśród ogólnej ich liczby, stanowiły rodziny z małoletnimi dziećmi: 2019 r. - 23,40%, 2020 r. – 25,11%, 2021 r. – 25,25%. Najliczniejsze były rodziny z jednym i dwojgiem dzieci. Z roku na rok spada liczba rodzin wielodzietnych. Niepokojący jest fakt, że maleje liczba rodzin z dziećmi, z wysoki odsetek stanowią rodziny emerytów i rencistów. Na wysokim poziomie pozostaje liczba rodzin niepełnych, co w poszczególnych latach stanowiła następujący odsetek rodzin korzystających z pomocy społecznej: 2019 r – 11,92%, 2020r. – 11,85%, 2021r. – 13,22%.

Tab.2. Typy rodzin objętych pomocą społeczną w latach 2019-2021

Wyszczególnienie	Lata		
	2019	2020	2021
Rodziny ogółem, w tym o liczbie osób:	705	709	590
1	434	430	387
2	119	95	80
3	50	70	34
4	60	65	56
5	24	30	20
6 i więcej	22	19	13
w tym z dziećmi o liczbie dzieci:	167	178	149
1	53	53	47
2	64	69	58
3	33	38	30
4	11	11	8
5	3	4	3
6 i więcej	3	3	3
w tym rodziny niepełne o liczbie dzieci:	84	84	78
1	34	34	32
2	24	24	22
3	19	20	18
4 i więcej	7	6	6
w tym emerytów i rencistów o liczbie:	158	175	164
1	114	138	134
2	34	31	24
3	7	4	3
4 i więcej	3	2	3

Źródło: Opracowanie własne

Ustawa o pomocy społecznej bardzo jasno definiuje pomoc społeczną. Zgodnie z art. 2 ust.1 ustawy „Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości”. Ta sama ustawa przewiduje kilkanaście przyczyn ubiegania się o świadczenia pomocy społecznej. Na przestrzeni lat 2019-2021, wśród dominujących powodów korzystania ze świadczeń pomocy społecznej niezmiennie pozostaje bezrobocie, ubóstwo, długotrwała i ciężka choroba i niepełnosprawność. Analiza danych wskazuje utrzymujący się wysoki poziom ilości rodzin pozostających w kręgu świadczeniobiorców pomocy społecznej z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo- wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego w rodzinach

wielodzietnych i niepełnych. W rodzinach tych najczęściej dochodzi do wielokrotnego wykluczenia społecznego powodowanego: bezrobociem, nadużywaniem alkoholu, wielodzietnością, ochroną macierzyństwa.

Tab.3. Powody ubiegania się o świadczenia pomocy społecznej w latach 2019-2021

Powód trudnej sytuacji życiowej	2019		2020		2021	
	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie
Ubóstwo	242	402	263	425	178	256
Bezdomność	25	28	21	21	23	23
Potrzeba ochrony macierzyństwa	73	318	86	373	63	280
Bezrobocie	277	656	313	721	302	633
Niepełnosprawność	199	302	172	244	139	205
Długotrwała lub ciężka choroba	254	384	323	490	294	438
Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego w rodzinach wielodzietnych	17	97	23	123	14	87
Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego w rodzinach niepełnych	71	228	69	206	57	177
Przemoc w rodzinie	4	10	1	4	2	6
Alkoholizm	28	39	24	33	22	34
Narkomania	2	2	1	1	2	2
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego.	9	12	12	14	11	16
Zdarzenie losowe	8	16	4	9	7	17

Źródło: opracowania własne.

W celu poprawienia sytuacji materialnej rodzin z dziećmi oraz wyrównania szans edukacyjnych i rozwojowych beneficjentom Ośrodka Pomocy Społecznej świadczona jest pomoc w ramach ustaw: o świadczeniach rodzinnych, o ustaleniu i wypłacaniu zasiłków dla opiekunów, o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, o systemie oświaty oraz Rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry starty”. Liczbę rodzin i dzieci uprawnionych do pobierania świadczeń w latach 2019-2021 przedstawiają poniższe tabele.

Tab.4. Świadczenia rodzinne i opiekuńcze w gminie Dobre Miasto w latach 2019-2021

Rodzaj świadczenia	Liczba rodzin		
	2019	2020	2021
Zasiłki rodzinne wraz z dodatkami	474	406	427
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka tzw. „Becikowe”	142	109	82
„Za Życiem”	1	0	1
Zasiłek dla opiekuna	12	9	5
Specjalny zasiłek opiekuńczy	18	11	15
Świadczenie pielęgnacyjne	59	71	94
Zasiłek pielęgnacyjny	383	344	366
Świadczenia z Funduszu Alimentacyjnego	109	102	94
Świadczenie rodzicielskie	98	89	44

Źródło: opracowania własne.

Tab.5. Świadczenia wychowawcze 500+ w gminie Dobre Miasto w latach 2019-2021

Świadczenie wychowawcze 500+	Liczba rodzin					
	2019		2020		2021	
	Liczba rodzin	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba dzieci
Świadczenia 500+	1784	2723	1700	2773	1921	2846

Źródło: opracowania własne.

Tab.6. Rządowy Program Dobry Start 300+ w gminie Dobre Miasto w latach 2019-2021

Świadczenie wychowawcze 300+	Liczba rodzin					
	2019		2020		2021	
	Liczba rodzin	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba dzieci
Świadczenia 300+	1220	1792	1218	1763	0	0

Źródło: opracowania własne.

Tab.7. Karta Dużej Rodziny w gminie Dobre Miasto w latach 2019-2021

Karta Dużej Rodziny	Liczba rodzin					
	2019		2020		2021	
	Liczba rodzin	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba dzieci
Karta Dużej Rodziny	221	145	57	59	46	70

Źródło: opracowania własne.

Tab.8. Stypendia i zasilki szkolne w gminie Dobre Miasto w latach 2019-2021

Rodzaj świadczenia	Liczba rodzin					
	2019		2020		2021	
	Liczba rodzin	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba dzieci
Stypendia	107	172	85	140	64	108
Zasilki szkolne	5	5	0	0	3	3

Źródło: opracowania własne.

Dla potrzeb Programu opracowano Kartę Diagnostyczno – Statystyczną zawierającą informacje na temat mieszkańców gminy, liczby rodzin korzystających z pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych, funduszu alimentacyjnego, stypendiów szkolnych i socjalnych, liczby rodzin korzystających z innych form wsparcia, jak też liczby zatrudnionych asystentów, liczby rodzin posiadających sądowy nakaz współpracy z asystentem rodziny, liczby rodzin współpracujących z asystentem rodziny i dzieci je zamieszkujące, liczby dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej .

Karta diagnostyczna posłuży do analizy danych o rodzinach objętych wsparciem oraz określenia dalszych celów pracy z rodziną. Wskazuje ona również tendencje wzrostowe lub zniżkowe dot. poszczególnych form wsparcia adresowanych do rodzin oraz ich najważniejsze formy.

Tab.9. Karta Diagnostyczno-Statystyczna

Wyszczególnienie	Lata		
	2019	2020	2021
Liczba mieszkańców	15 506	15 251	15 063
Liczba osób korzystających z pomocy społecznej	1331	1370	1052
Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w stosunku do liczby mieszkańców w stosunku procentowym	8,58	8,98	6,98
Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej	705	709	586
Liczba dzieci korzystających ze świadczenia wychowawczego 500+	2723	2773	2846
Liczba dzieci korzystających z funduszu alimentacyjnego	190	172	176
Liczba dzieci korzystających ze stypendium socjalnego i zasiłku szkolnego	172	140	108
Liczba rodzin korzystających z Karty Dużej rodziny	221	57	46
Liczba dzieci korzystających z Karty Dużej Rodziny	145	59	70
Liczba wniosków skierowanych do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	15	32	33
Liczba rodzin objętych procedurą Niebieskiej Karty	24	46	29
Liczba asystentów rodziny	1	2	2
Liczba rodzin mających sądowy nakaz współpracy z asystentem rodziny	13	14	17
Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny	16	18	26
Liczba dzieci w rodzinach objętych wsparciem asystenta rodziny	41	41	49
Liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej	13	12	11

Źródło: Dane pochodzą ze sprawozdań MRPiPS -03-P za rok lata 2019-2021 oraz sprawozdań WRiSPZ za lata 2019-2021 sporządzanych przez MOPS w Dobrym Mieście oraz danych z UM w Dobrym Mieście.

W celu eliminowania i łagodzenia problemu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, jak również przeciwdziałając różnorodnym dysfunkcjom w rodzinach Ośrodek stara się wspierać je poprzez wprowadzenie funkcji asystenta rodziny. Działanie to realizowane jest nieprzerwalnie od 2008r. Środki na zatrudnienie asystentów rodzin w głównie mierze pochodzą ze źródeł zewnętrznych tj. Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Unii Europejskiej. Gmina finansuje 2 etaty asystenta rodziny, gdyż zatrudnienie asystentów rodziny, zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej jest dla gmin obligatoryjne.

Mimo możliwości objęcia wsparciem asystenta rodzin coraz większej liczby rodzin, Ośrodek co roku napotyka na trudności w pozyskaniu osób, które chciałyby pełnić tę funkcję, z uwagi na specyfikę pracy oraz brak możliwości zapewnienia ciągłości zatrudnienia asystentów. W ciągu ostatnich kilku lat zauważalna była duża rotacja osób, które najczęściej po kilku miesiącach pracy, a później w oczekiwaniu na kolejną dotację rezygnują z dalszego zatrudnienia. Sytuacja powyższa wpływała na pewno niekorzystnie na jakość pracy, z uwagi na brak ciągłości w wypracowanych planach pracy z rodzinami jak również braku możliwości

inwestowania w asystentów w formie finansowania dla nich szkoleń ponoszących ich umiejętności i kompetencje. Jak wynika z Karty Diagnostyczno - Statystycznej rośnie liczba rodzin, które z uwagi na różne sytuacje kryzysowe otrzymują nakaz sądu dot. współpracy z asystentem rodziny. Wsparcia asystenta wymagają niejednokrotnie rodziny, które takiego nakazu nie posiadają, ale pomoc im w tej formie jest uzasadniona. W rodzinach przeżywających sytuacje kryzysowe znajduje się grupa dzieci wymagających kompleksowego wsparcia zarówno w środowisku rodzinnym, szkole, jak również w środowisku zamieszkania.

Tab.10. Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny w gminie Dobre Miasto w latach 2019 – 2021

Rok	Liczba rodzin objętych wsparciem	Liczba osób w rodzinach objętych wsparciem asystenta rodziny	Liczba dzieci w rodzinach objętych wsparciem asystenta rodziny
2019	16	66	41
2020	17	70	41
2021	26	87	49

Wśród przyczyn dysfunkcyjności występującej w rodzinach dość duże znaczenie odgrywa problem związany z nadużywaniem alkoholu. Rodziny borykające się z problemem uzależnień lub/i współuzależnień oprócz wsparcia asystenta rodziny, mają możliwość korzystania z pracy socjalnej, którą na co dzień świadczą pracownicy socjalni w rejonach opiekuńczych oraz ze wsparcia specjalistycznego (psycholog, prawnik), które oferuje działający przy MOPS Ośrodek Profilaktyki i Pomocy Rodzinie.

Tab.11. Poradnictwo specjalistyczne w latach 2019- 2021

Rok	Poradnictwo specjalistyczne – psychologiczne	Poradnictwo prawne
2019	240	22
2020	122	33
2021	167	59

Porady prawne w głównej mierze dotyczyły kwestii dot. rozwodów i separacji, alimentacji, pozbawienia i ograniczenia władzy rodzicielskiej, przemocy, kierowania na leczenie odwykowe. Jeżeli chodzi o psychologa to główne problemy, z którymi zgłaszały się osoby dotyczyły przemocy domowej, uzależnienia od alkoholu, narkotyków, zaburzeń emocjonalnych i osobowościowych, opiekuńczo- wychowawczych. Poradnictwo specjalistyczne cieszy się dużym zainteresowaniem ze strony osób znajdujących się w kryzysie. Powody korzystania ze wsparcia psychologicznego to problemy rodzinne, uzależnienia, współuzależnienia, przemoc w rodzinie, depresja itp.

W 2021r. funkcjonowała Grupa Wsparcia dla kobiet. Z tej formy wsparcia skorzystało 20 kobiet.

Zapotrzebowanie na tę formę wsparcia utrzymuje się na bardzo wysokim poziomie. Kwestią dotyczącą problemu nadużywania alkoholu zajmowała się również **Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Dobrym Mieście**, której zadaniem jest kierowanie na leczenie odwykowe osób nadużywających alkoholu, zgłoszonych przez MOPS, Policję, Prokuraturę, Kuratorów Sądowych, Zespół Interdyscyplinarny. Każdorazowo rozpatrzenie wniosków poprzedzane jest przeprowadzeniem rozmów informacyjnych, motywacyjnych z osobami kierowanymi na leczenie oraz członkami ich rodzin. GKRPA odbywała posiedzenia podczas których rozpatrywała wnioski o skierowanie na leczenie odwykowe.

Zjawisko przemocy w rodzinie to również przesłanka, która powoduje, że rodziny korzystają z różnorodnych form wsparcia Ośrodka. Zadaniem Ośrodka w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie jest m.in. prowadzenie poradnictwa i interwencji w rodzinach, które są zagrożone lub dochodzi w nich do różnych przejawów przemocy, zapewnienia osobom dotkniętym przemocą miejsc w ośrodkach wsparcia, odebrania dziecka rodzicom w razie bezpośredniego zagrożenia jego życia lub zdrowia w związku z przemocą i umieszczenia go u innej niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej lub w pieczy zastępczej. Zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, zadaniem gminy jest tworzenie zespołów interdyscyplinarnych, których zadaniem jest podejmowanie działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie. W gminie Dobre Miasto Zespół Interdyscyplinarny po raz pierwszy powołany został Zarządzeniem Burmistrza Dobrego Miasta z dnia 18 kwietnia 2011r. W jego skład weszli przedstawiciele wielu różnych instytucji: oprócz MOPS, Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Policji, oświaty, ochrony zdrowia i sądów, NGO-ów. Zespół działa głównie poprzez grupy robocze, które rozwiązują problemy związane z występowaniem przemocy w konkretnych rodzinach. Powoływane dla konkretnej rodziny grupy robocze opracowywały i realizowały indywidualne plany pomocy oraz inicjowały działania w stosunku do domniemych sprawców i ofiar przemocy, a następnie monitorowały sytuację w tych rodzinach. Obsługę organizacyjno-techniczną Zespołu i grup zapewnia Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Dobrym Mieście.

Tab.12. Działalność GKRPA w Dobrym Mieście w latach 2019 – 2021

	2019	2020	2021
Liczba otrzymanych wniosków ws. objęcia osób nadużywających alkoholu leczeniem odwykowym (liczba kobiet i mężczyzn)	15 m-13 k-2	32 m-27 k-5	33 m-28 k-5
Liczba spraw rozpatrzonych przez członków komisji RPA	15	32	33
Liczba osób, które zobowiązały się do dobrowolnego podjęcia leczenia	12	9	16
Liczba osób skierowanych przez komisję na badanie przez biegłych sądowych w celu wydania opinii	9	7	5
Liczba wniosków skierowanych przez Komisję do sądu o	9	7	5

zobowiązanie do leczenia odwykowego			
Liczba spraw zawieszonych i oddalonych	2	7	12

Źródło: opracowania własne.

Tab.13. Procedura Niebieskiej Karty w Gminie Dobre Miasto w latach 2019- 2021

	2019	2020	2021
Liczba założonych „Niebieskich Kart”	24	46	29
Liczba dzieci w rodzinach doznających przemocy	22	44	38

Źródło: opracowania własne.

Mimo wszechstronnych działań na rzecz dziecka i rodziny, jak również szeroko prowadzonej pracy socjalnej niestety na przestrzeni lat 2019 - 2021 dzieci z terenu gminy Dobre Miasto trafiały postanowieniem sądu do pieczy zastępczej, a gmina jest zobowiązana ponosić odpłatność za pobyt dzieci w pieczy zastępczej. Odpłatność ta z roku na rok zwiększa się w związku ze wzrostem kosztów utrzymania dzieci w pieczy zastępczej jak również z uwagi na czas pozostawiania dziecka w pieczy zastępczej.

W przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej albo w rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo- wychowawczej gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki w wysokości:

- 1) 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka - w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 2) 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka -w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 3) 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka -w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

Tab.14. Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej z terenu Gminy Dobre Miasto w latach 2019-2021

Rok	Łączna liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej			Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w danym roku		
	placówki	rodziny zastępcze	razem	placówki	rodziny zastępcze	razem
2019	13	21	34	5	1	6
2020	12	22	34	0	2	2
2021	11	23	34	5	5	10

Źródło: opracowania własne.

Tab.15. Nazwa placówki opiekuńczo- wychowawczej i koszt utrzymania w niej dziecka

Nazwa placówki opiekuńczo-Wychowawczej						
	2019		2020		2021	
	Liczba dzieci przebywających w pieczy	Miesięczny koszt utrzymania dziecka	Liczba dzieci przebywających w pieczy	Miesięczny koszt utrzymania dziecka	Liczba dzieci przebywających w pieczy	Miesięczny koszt utrzymania dziecka
Dom dla Dzieci im. Lengowskiego w Gryźlinach	2	4.473	1	4.670	0	5.296
Dom dla Dzieci „Keja” w Biskupcu	5	4 141	5	4.643	4	4.223
Dom dla Dzieci „Zgoda” w Olsztynku	3	5 023	3	5.831	4	5.389
Dom dla Dzieci „Pod Skrzydłami” w Olsztynku	3	4 769	3	5.302	3	5.087
Razem	13	-	12	-	11	-

Źródło: opracowania własne.

IV. ZASOBY WEWNĘTRZNE I ZEWNĘTRZNE GMINY

Na terenie Gminy istnieją instytucje, organizacje oraz osoby podejmujące działania, których celem jest wsparcie rodziny w różnych aspektach oraz niwelowanie dysfunkcji prowadzących do sytuacji kryzysowych. Ich działania stanowią zasoby, które pomogą w realizacji niniejszego Programu.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje szereg działań adresowanych do rodzin zagrożonych różnymi dysfunkcjami, wykorzystując różnorodne formy, narzędzia etc., w tym :

1) Zespół Interdyscyplinarny ma za zadanie m.in. diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie, następnie podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w celach zapobiegawczych, bądź podejmowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą.

Konieczne jest opracowywanie i realizacja indywidualnych planów pomocy i inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc, a następnie monitorowanie sytuacji w tych rodzinach.

Do zadań zespołu należy również dokumentowanie podejmowanych działań, a także ich efektów.

2) Asystenci rodziny, których zadaniem jest całościowe wspieranie rodzin wychowujących dzieci, zagrożonych różnymi dysfunkcjami. Powinni oni reagować na sygnały wskazujące na powstawanie w rodzinie problemów związanych z jej prawidłowym funkcjonowaniem, otrzymywanych z różnych źródeł: od pracownika socjalnego, pedagoga, kuratora etc.

Do zadań asystenta rodziny należy w szczególności:

a) opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym,

- b) udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego (zarządzanie budżetem domowym, zarządzanie czasem etc.)
- c) udzielanie pomocy rodzinom rozwiązywaniu problemów socjalnych,
- d) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów psychologicznych,
- e) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów opiekuńczo- wychowawczych z dziećmi,
- f) wspieranie aktywności społecznej rodziny,
- g) motywowanie członków rodziny do podnoszenia kwalifikacji zawodowych, wykształcenia,
- h) udzielenie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymaniu pracy zarobkowej,
- i) udzielanie wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez udział w zajęciach prowadzonych przez świetlicę socjoterapeutyczną,
- j) podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa dzieci,
- k) prowadzenie indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci,
- l) prowadzenie dokumentacji pracy z rodziną,
- ł) dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny nie rzadziej niż 1 raz w miesiącu
- m) sporządzanie, na wniosek sądu, opinii o rodzinie i jej członkach,
- n) współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny,
- o) współpraca z zespołem interdyscyplinarnym lub grupą roboczą lub innymi podmiotami, których pomoc przy wykonywaniu zadań uzna się za niezbędną.

3) Poradnictwo specjalistyczne to specyficzna praca profesjonalistów ukierunkowana na pomoc w rozwiązaniu sytuacji problemowych z uwzględnieniem wewnętrznych przeżyć osoby zgłaszającej się po pomoc. Specjalista pracuje na rzecz osoby pomagając jej w zmianie zwyczajowego sposobu myślenia, postaw, sposobu podejmowania decyzji, rozwiązywania problemów, tak aby maksymalizować konstruktywne wykorzystanie własnego potencjału i minimalizować niesprzyjające warunki środowiskowe, co w efekcie ma prowadzić do wzrostu szansy na przezwyciężenie problemu.

4) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, której zadaniem jest przeprowadzanie rozmów motywacyjno- interwencyjnych z osobami mającymi problem alkoholowy oraz członkami ich rodzin, wspomaganie działalności podmiotów mających na celu rozwiązywanie problemów alkoholowych, kontrola sprzedaży alkoholu, podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego. Wnioski o skierowanie na przymusowe leczenie mogą być składane przez członków rodziny, pracowników socjalnych, kuratorów, dzielnicowych, przedstawicieli Zespołu Interdyscyplinarnego. Komisja kieruje sprawę do Sądu, który następnie powołuje biegłych, którzy po badaniu wydają opinię czy osoba skierowana na badanie jest uzależniona. Jeżeli osoba skierowana na badanie, nie stawia się na wezwanie, zostaje na nie doprowadzona przez policję. To Sąd decyduje o skierowaniu osoby uzależnionej na leczenie w warunkach stacjonarnych lub ambulatoryjnych.

5) Świetlica opiekuńczo- wychowawcza dla dzieci

Celem placówki jest:

1. Zorganizowanie wychowankom świetlic fachowej, dobrze zorganizowanej opieki wychowawczej.
2. Udzielanie pomocy w eliminowaniu i rozwiązywaniu niepowodzeń szkolnych, rodzinnych i osobistych.

3. Oddziaływanie terapeutyczne mające na celu łagodzenie niedostatków wychowawczych w rodzinie, eliminowanie zaburzeń zachowania, wdrażanie wychowanków do przestrzegania zasad współżycia społecznego, podnoszenie ich kultury osobistej.

4. Uczenie alternatywnych, zdrowych form spędzania wolnego czasu, rozwój zainteresowań i inwencji twórczej uczestników świetlicy.

5. Współpraca z rodziną dziecka przebywającego w świetlicy, zapoznanie z założeniami programu pracy w świetlicy, ustalenie programu pracy z rodziną (motywowanie rodziny do podejmowania działań dążących do zmiany jej funkcjonowania)

6. Rozszerzenie i podniesienie jakości usług świadczonych na rzecz dzieci wychowujących się w rodzinach dysfunkcyjnych na terenie gminy Dobre Miasto.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej wykorzystuje również w swojej codziennej pracy z rodzinami inne struktury, które również wspierają rodziny w różnych aspektach życiowych:

6) Poradnia Uzależnień i Współzależnień od Alkoholu podejmuje działania mające na celu przeciwdziałanie problemom dotyczącym nadużywania alkoholu. Udziela porad diagnostycznych, prowadzi terapię indywidualną i grupową.

7) Oświata i Kultura

Na terenie Gminy istnieje dość dobrze funkcjonująca struktura przedszkoli, punktów przedszkolnych oraz szkół podstawowych i ponadpodstawowych:

Żłobki, Przedszkola oraz Punkty Przedszkolne Publiczne i Niepubliczne w Gminie Dobre Miasto

- a) Żłobek Miejski w Dobrym Mieście
- b) Przedszkole Samorządowe Nr 1
- c) Przedszkole Samorządowe Nr 2
- d) Przedszkole Niepubliczne im. Janusza Korczaka w Dobrym Mieście
- e) Przedszkole Niepubliczne „Marysienka”
- f) Przedszkole Niepubliczne „Jaś i Małgosia”
- g) Przedszkole Niepubliczne „Nibylandia” w Dobrym Mieście
- h) Punkt Przedszkolny Stowarzyszenia Przyjaciół Szkół Katolickich w Smolajnach

Szkoły Podstawowe w Gminie Dobre Miasto

- a) Szkoła Podstawowa Nr 1 im. gen. Józefa Bema w Dobrym Mieście
- b) Szkoła Podstawowa Nr 2 im. Mikołaja Kopernika w Dobrym Mieście
- c) Szkoła Podstawowa Nr 3 im. Rotmistrza Witolda Pileckiego w Dobrym Mieście
- d) Szkoła Podstawowa im. Marii Zientary – Malewskiej w Barcikowie
- e) Niepubliczna Szkoła Podstawowa w Głotowie
- f) Szkoła Podstawowa Stowarzyszenia Przyjaciół Szkół Katolickich im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Smolajnach
- g) Niepubliczna Szkoła Podstawowa im. Janusza Korczaka w Dobrym Mieście

Szkoły ponadpodstawowe w Gminie Dobre Miasto.

- a) Zespół Szkół w Dobrym Mieście
- b) Zespół Szkół Rolniczych im. Biskupa Ignacego Błażeja Krasickiego w Smolajnach.

Placówki powyższe organizują różnorodne działania wspierające formy organizacji czasu wolnego jak również wzmacniając więzi rodzinne.

Gmina posiada zaplecze sportowo – rekreacyjne prowadzone przez **Ośrodek Sportu i Rekreacji**, w skład którego wchodzi m.in.: Stadion Miejski, Basen na Fali, Orlik, place zabaw, siłownie zewnętrzne etc.

Centrum Kulturalno – Biblioteczne natomiast realizuje zadania w zakresie popularyzacji kultury poprzez organizację i obsługę imprez kulturalnych, organizację różnorodnych zajęć rozwijających pasje i zainteresowania dzieci, młodzieży oraz osób dorosłych, organizuje

wystawy, koncerty, przeglądy etc. Ponadto CKB w Dobrym Mieście prowadzi świetlice wiejskie, które są miejscem wielu działań skierowanych do rodzin.

8) Komisariat Policji

Dzielnicy biorą udział w pracach Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grupach roboczych. Podejmują działania: wyjaśniające i sprawdzające w środowiskach, w których zagrożone jest dobro poszczególnych członków rodziny (zaniedbania wobec dzieci, akty przemocy), prewencyjne, przeprowadzają interwencje, zakładają „Niebieskie karty”- część A, prowadzą działania profilaktyczno- edukacyjne na rzecz poprawy bezpieczeństwa mieszkańców Gminy a w szczególności dzieci i młodzieży.

9) Sąd oraz Pracownicy Zespołu Kuratorskiej Służby Sadowej. Sąd rozpoznaje sprawy, wydaje orzeczenia i postanowienia z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego. Prowadzi sprawy i rozmowy dyscyplinujące dotyczące demoralizacji i czynów karalnych nieletnich, leczenia osób uzależnionych od alkoholu, środków odurzających i psychoaktywnych. Natomiast, Pracownicy Zespołu Kuratorskiej Służby Sadowej biorą udział w pracach Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grupach roboczych. Pełniąc swoje obowiązki realizują określone przez prawo zadania o charakterze wychowawczo- resocjalizującym, diagnostycznym, profilaktycznym i kontrolnym, które są związane z wykonywaniem orzeczeń sądu.

10) Powiatowa Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, której zadaniem jest udzielanie dzieciom, młodzieży pomocy psychologiczno-pedagogicznej a rodzicom i nauczycielom wskazówek wychowawczych oraz tych związanych z właściwym kształceniem dzieci i młodzieży.

11) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Olsztynie realizuje szereg zadań związanych z organizacją i prowadzeniem pieczy zastępczej (rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka, placówki opiekuńczo- wychowawcze), zapewnia wsparcie młodzieży usamodzielnianej, wspiera osoby niepełnosprawne, prowadzi wsparcie specjalistyczne dla osób dotkniętych uzależnieniami oraz przemocą domową (psycholog, terapeuci etc.)

12) Organizacje Pozarządowe

W Gminie bardzo aktywnie działa wiele organizacji pozarządowych, które realizują przedsięwzięcia, inicjatywy wpływające z potrzeb i oczekiwań społeczności, w których działają. Swoimi działaniami wspierają całe rodziny: dzieci, młodzież, osoby starsze, rodziny w kryzysie, osoby niepełnosprawne etc. Organizacje pozarządowe oferują szeroki zakres usług m.in realizują liczne programy edukacyjne, zajęcia opiekuńczo- wychowawcze, integrują rodziny podczas wspólnych pikników etc.

13) Soltysi, Rady Sołeckie. Ściśle współpracują z instytucjami i organizacjami na rzecz poprawy funkcjonowania lokalnych społeczności, w tym rodzin, poprzez organizację różnorodnych inicjatyw, spotkań. Informują o niepokojących zjawiskach występujących na terenie swoich sołectw oraz zgłaszają problemy występujące w rodzinach.

V. WIZJA PROGRAMU I JEGO CELE OPERACYJNE

Lp.	DZIAŁANIA	OKRES REALIZACJI	REALIZATORZY	WSKAŹNIK	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA
CEL OPERACYJNY 1: ZABEZPIECZENIE PODSTAWOWYCH POTRZEB RODZINY I DZIECKA					
1.1	Zapewnienie pomocy finansowej rodzinom żyjącym w trudnych warunkach materialnych na zasadach pomocy społecznej.	2022-2024	MOPS	Liczba rodzin objętych wsparciem Liczba form udzielonego wsparcia	Budżet gminy, Budżet Państwa
1.2	Zapewnienie dzieciom i młodzieży posiłków w przedszkolach, punktach przedszkolnych, żłobkach i szkołach.	2022-2024	MOPS, przedszkola, szkoły, żłobki	Liczba rodzin objętych wsparciem Liczba dzieci i młodzieży objętych wsparciem	Budżet gminy, Budżet Państwa
1.3	Zapewnienie pomocy finansowej rodzinom w ramach świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego.	2022-2024	MOPS	Liczba form udzielonego wsparcia Liczba rodzin objętych wsparciem	Budżet Państwa
1.4	Zapewnienie pomocy finansowej rodzinom w ramach rządowego programu „Rodzina 500 plus”	do 31.05.2022	MOPS	Liczba dzieci objętych wsparciem	Budżet Państwa
1.5	Pomoc w zaopatrzeniu dzieci i młodzieży z rodzin najuboższych w artykuły szkolne i podręczniki	2022-2024	UM, MOPS, Szkoły	Liczba dzieci i młodzieży objętych wsparciem	Budżet gminy, Budżet Państwa
1.6	Zapewnienie dzieciom i młodzieży z rodzin najuboższych stypendiów, w tym socjalnych, wyprawek	2022-2024	UM, Szkoły, MOPS	Liczba dzieci i młodzieży objętych wsparciem	Budżet gminy, Budżet Państwa
1.7	Zapewnienie pomocy w dostępie dzieci z rodzin w sytuacjach kryzysowych do przedszkoli, punktów przedszkolnych	2022-2024	MOPS, przedszkola, Punkty Przedszkolne	Liczba rodzin objętych wsparciem Liczba dzieci objętych wsparciem	Budżet gminy
1.8	Współorganizowanie i	2022-2024	UM, MOPS, NGO,	Liczba dzieci i	Budżet gminy, Budżet

Program Wspierania Rodziny w Gminie Dobre Miasto na lata 2022-2024

	współfinansowanie wypoczynku dzieci i młodzieży pochodzących z rodzin wieloproblemowych i ubogich oraz z rodzin dotkniętych problemem alkoholowym		Szkoły	młodzieży objętych wsparciem	Samorządu Województwa Warmińsko- Mazurskiego, Kuratorium Oświaty
1.9	Finansowanie pobytu dziecka w pieczy zastępczej.	2022-2024	UM, MOPS	Liczba dzieci	Budżet Gminy

Lp.	DZIAŁANIA	OKRES REALIZACJI	REALIZATORZY	WSKAŹNIK	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA
CEL OPERACYJNY 2: WSPIERANIE RODZIN Z DZIEĆMI W KSZTAŁTOWANIU I WZMACNIANIU UMIEJĘTNOŚCI OPIEKUŃCZO- WYCHOWAWCZYCH					
2.1	Diagnoza sytuacji rodzin zagrożonych kryzysem, w tym w szczególności sytuacji dziecka.	2022-2024	MOPS, szkoły, PPP, PCPR	Liczba rodzin	Budżet gminy, MRPiPS, EFS, Budżet Samorządu Województwa Warmińsko- Mazurskiego
2.2	Świadczenie pracy socjalnej na rzecz rodzin w kryzysie, w szczególności w zakresie niwelowania różnorodnych deficytów w obszarach sprawowania przez rodziców funkcji opiekuńczo- wychowawczych wobec dzieci	2022-2024	MOPS, PCPR	Liczba rodzin Liczba udzielonych porad	Budżet gminy, MRPiPS, EFS, Budżet Samorządu Województwa Warmińsko- Mazurskiego
2.3	Opracowywanie i realizacja różnorodnych programów nakierowanych na pracę z rodziną zagrożoną kryzysem, z uwzględnieniem małoletnich dzieci (programy profilaktyczne, terapeutyczne, psychoedukacyjne,	2022-2024	MOPS, Żłobki, przedszkola, szkoły, NGO	Liczba rodzin/osób Liczba programów	Budżet gminy, MRPiPS, EFS, Budżet Samorządu Województwa Warmińsko- Mazurskiego

Program Wspierania Rodziny w Gminie Dobre Miasto na lata 2022-2024

	socjoterapeutyczne, korekcyjno-edukacyjne, terapia, mediacja etc.)				
2.4	Wspieranie rodziców dzieci wychowujących się w rodzinie doznającej sytuacji kryzysowych w zakresie pełnienia prawidłowych funkcji opiekuńczo- wychowawczych wobec dzieci poprzez tworzenie grup wsparcia, warsztatów z zakresu podnoszenia kompetencji rodzicielskich, „Szkół dla rodziców”, grup zabawowych	2022-2024	MOPS, żłobki, przedszkola, szkoły, NGO	Liczba grup wsparcia, warsztatów, etc. Liczba rodzin korzystających z ww form.	Budżet gminy, Budżet Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego, EFS, MRPiPS
2.5	Wzmocnienie sieci poradnictwa rodzinnego/specjalistycznego oraz profilaktycznej działalności edukacyjno-informacyjnej w zakresie uzależnień, współuzależnień, przemocy etc.	2022-2024	MOPS, Szkoły, PCPR, NGO, PPP	Liczba osób korzystających z porad, Liczba udzielonych porad Rodzaje poradnictwa Liczba działań edukacyjno-informacyjnych Rodzaj działań edukacyjno-informacyjnych	Budżet gminy, Budżet Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego, EFS, MRPiPS
2.6	Wspieranie przez asystenta rodziny rodzin, których dzieci zagrożone są umieszczeniem w pieczy zastępczej	2022-2024	MOPS	Liczba rodzin Liczba dzieci Liczba zatrudnionych asystentów	Budżet gminy, UE, MRPiPS, Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego
2.7	Promowanie funkcji rodziny wspierającej	2022-2024	MOPS, PCPR,	Liczba akcji	Budżet gminy, UE,

Program Wspierania Rodziny w Gminie Dobre Miasto na lata 2022-2024

			NGO, Kościół	promocyjnych Liczba ulotek	MRPiPS, Samorządu Województwa Warmińsko- Mazurskiego
2.8	Wspieranie przez rodziny wspierające rodzin, których dzieci zagrożone są umieszczeniem w pieczy zastępczej	2022-2024	MOPS, UM, PCPR, NGO	Liczba rodzin wspierających Liczba rodzin objętych pomocą rodziny wspierającej	Budżet gminy, UE, MRPiPS, Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego

Lp.	DZIAŁANIA	OKRES REALIZACJI	REALIZATORZY	WSKAŹNIK	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA
CEL OPERACYJNY 3: DZIAŁANIA PROFILAKTYCZNE I EDUKACYJNE NA RZECZ RODZINY					
3.1	Wspieranie świetlic, klubów , kółek zainteresowań działających na rzecz dzieci i młodzieży	2022-2024	Gmina, MOPS, NGO	Liczba wspieranych świetlic, klubów Liczba dzieci i młodzieży korzystających ze świetlic, klubów	Budżet gminy, MRPiPS, UE, Budżet Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego,
3.2	Utworzenie i prowadzenie placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży	2022-2024	Gmina, MOPS, NGO,	Liczba utworzonych placówek Liczba dzieci i młodzieży korzystających z placówek wsparcia dziennego	Budżet gminy, MRPiPS, UE, Budżet Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego,
3.3	Organizacja różnorodnych inicjatyw	2022-2024	MOPS, żłobki, szkoły,	Liczba	Budżet gminy,

	wzmacniających więzi rodzinne np. pikniki i rajdy rodzinne, dni rodziny imprezy okolicznościowe, inne.		przedszkola, NGO, placówki kulturalno-sportowe	zorganizowanych imprez na rzecz rodziny	MRPiPS, UE, Budżet Samorządu Województwa Warmińsko- Mazurskiego
--	--	--	--	---	---

Lp.	DZIAŁANIA	OKRES REALIZACJI	REALIZATORZY	WSKAŹNIK	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA
CEL OPERACYJNY 4: DOSKONALENIE WSPÓLPRACY POMIĘDZY INSTYTUCJAMI I PODMIOTAMI DZIAŁAJĄCYMI NA RZECZ DZIECKA I RODZINY					
4.1	Koordinacja działań i bieżąca współpraca podmiotów podejmujących różnorodne inicjatywy na rzecz dziecka i rodziny np. stworzenie zespołu ds. rodziny	2022-2024	UM, MOPS, żłobki, szkoły, przedszkola, Sąd, GKRPA, ZOZ-przychodnie rodzinne, pielęgniarce środowiskowe	Liczba instytucji Liczba spotkań	Budżet gminy, Budżet Państwa, MRPiPS
4.2	Promowanie rządowego programu dla rodzin wielodzietnych – Karta Dużej Rodziny i możliwości korzystania z katalogu oferty kulturalnej, rekreacyjnej, transportowej etc.	2022-2024	MOPS, lokalny biznes, NGO, UM	Liczba dzieci korzystających z programu Liczba rodzin korzystających z programu	Budżet Państwa, Budżet gminy, budżet lokalnego biznesu

Lp.	DZIAŁANIA	OKRES REALIZACJI	REALIZATORZY	WSKAŹNIK	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA
CEL OPERACYJNY 5: WSPIERANIE KADR ZAJMUJĄCYCH SIĘ POMOCĄ RODZINIE					

5.1	Utrzymanie na stałym poziomie liczby asystentów rodziny, co umożliwi ich gruntowne szkolenie	2022-2024	UM, MOPS	Liczba nowozatrudnionych asystentów	Budżet gminy, MRPiPS, UE, Budżet Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego
5.2	Organizacja konferencji, warsztatów, seminariów tematycznych, warsztatów, superwizji dla osób zawodowo zajmujących się pomocą rodzinie (pracownicy socjalni, kuratorzy, dzielnicowi, asystenci, rodziny wspierające, pedagodzy, psychologowie, terapeuci etc.)	2022-2024	UM, MOPS, NGO, PPP, Sąd Rodzinny, GKRPA, ZOZ- Przychodnie Rodzinne	Liczba zrealizowanych konferencji, warsztatów, seminariów, tematycznych, warsztatów, superwizji	Budżet gminy, MRPiPS, UE, Budżet Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego

VI. FINANSOWANIE DZIAŁAŃ

Zadania umiejscowione w Programie na lata 2022- 2024 dla Gminy Dobre Miasto będą finansowane z następujących źródeł:

- a) środki finansowe pochodzące z budżetu samorządu,
- b) środki finansowe pochodzące z funduszy zewnętrznych, w tym rządowych, pozarządowych,
- c) środki pochodzące z programów celowych i funduszy unijnych etc.

VII. MONITORING PROGRAMU

Program jest dokumentem określającym cele i działania na lata 2022- 2024 w zakresie problematyki związanej z wspieraniem rodziny w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczej wobec dzieci. Program jest dokumentem otwartym i długofalowym, będzie zatem podlegał ewaluacji w zależności od występujących potrzeb rozpoznawanych przez podmioty zajmujące się sprawami rodziny.

Monitoring będzie opierał się na pozyskiwaniu informacji i danych od podmiotów realizujących poszczególne działania zawarte w Programie, co umożliwi wgląd w zakres podejmowanych działań, ich analizę oraz ocenę skuteczności.

Za monitorowanie realizacji działań zawartych w programie odpowiada Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Dobrym Mieście, który składać będzie raz na rok sprawozdanie z jej ewaluacji Radzie Miejskiej w Dobrym Mieście. Zgodnie z art. 179 ust. Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej „W terminie do dnia 31 marca każdego roku wójt składa radzie gminy roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją zadań.”.

VIII. PODSUMOWANIE

„Program wspierania rodziny w Gminie Dobre Miasto na lata 2022- 2024” zakłada stworzenie w Gminie Dobre Miasto spójnego i skutecznego systemu opieki nad dzieckiem i rodziną oraz udzielenie wsparcia rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu ról społecznych. Wsparcie oferowane rodzinom w niniejszym Programie niewątpliwie zwiększy ich szanse na prawidłowe funkcjonowanie w środowisku, spowoduje wzrost skuteczności w pełnieniu ról rodzicielskich, wzmocni więzi rodzinne przy wykorzystaniu własnej aktywności i potencjału. Nieodzownym elementem skuteczności realizacji poszczególnych działań jest ścisła współpraca podmiotów zajmujących się sprawami rodziny.